

Prihodnje zborovanje se vrši 6. aprila. Ob tej priliki predava tovariš Selinšek o etiki. **Učiteljsko društvo za mariborsko okolico** je imelo svoj redni občni zbor dne 2. sušca 1911. v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru.

Navzočih je bilo 41 članov. Društveni predsednik pozdravi vse v mnogem številu došle člane, že večkrat nas obiskujoča gosta tov. Tomažiča, nadučitelja iz Tinj, in na novo v društvo vstopivšo tovarišico gđc. Marico Lenartovo iz Jelenice. (Živio!) Čestita nadalje tovarišu Robniku k nadučiteljskemu mestu pri Sv. Jurju ob Pesnici in želi njemu in njegovi mu novoporočeni soprogi (tov. Regoršek) obilo sreče v zakonu. S presrečnimi besedami čestita tov. predsednik v imenu društva tov. nadučitelju Karlu Kotniku iz Selnice ob Dravi k njegovi srebrni poroki. Nadalje se še spominja umrlega nam tov. nadučitelja Janeza Špricaja, ki je bil dolga leta zvest, delaven član našega društva. Navzoči se vzdignejo v znak sožalja s svojih sedežev. Izreka tudi v imenu društva sožalje tov. nadučitelju Pirkmeijerju in njegovi hčerki tov. Marici zaradi izgube matere, oziroma stare matere in pozivlja navzoče, da se vzdignejo v znamenje sožalja s svojih sedežev.

Nato smo prešli na dnevni red. Izmed dopisov je posebno omeniti "Zvezinega", v katerem se naznanja tov. predsedniku članstvo v enketo za uravnavo učiteljskih plač. Nadalje je sledila volitev novega odbora. (Tov. Mejovšek ml. naznani, da ne sprejme te tajništva). Izvoljeni so bili: predsednikom Avguštin Požegar, podpredsednikom Josip Lasbacher, blagajnikom Franjo Lichtenwallner, zapisnikarjema Marija Godec in Ferdo Kovačič, odbornikom Ignacij Skrbineš, Jernej Črnko in Davorin Lesjak.

Letno poročilo načelnikovo: Društvo je imelo lani 44 moških, 20 ženskih, tedaj skupno 64 rednih članov in 4 častne člane. Umrli je en član, pristopili pa so: dva moška člana in trije ženski člani. Zborovalo je društvo petkrat, a dvakrat smo bili nesklepčni. Odbor se je sešel dvakrat.

Najvažnejši sklepi v lanskem letu so bili: 1. Naše društvo plača 2 iztisa "Učit. Tovariša" za učiteljske mariborskega zavoda. 2. Udnina se povzra od 3 K na 4 K. 3. Naše društvo pristopi "Učit. gospodarski in kreditni zadrugi" z enim deležem 10 K.

Imeli smo v preteklem letu dvojce podavaj: 1. "O petju v ljudski šoli" (podaval Hinko Druzovič) in 2. "O važnosti zavarovanj" (podaval Tomažič, zastopnik "Prve češke na življenje").

Tajnikovo poročilo se vzame na znanje. Izvolita se dva pregledovalca računov.

Poročilo o "Zvezini" skupščini je moralo zaradi kratkega časa izostati. Pride drugič na vrsto.

Razvila se je nadalje daljša debata, kako bi se posebno mlado učiteljsko pridobilo za našo organizacijo, in končno stavi tov. Alojzij Majcen predlog, da tovariši, ki še nimajo drugega izpita, ne plačajo cele udnine v znesku 4 K, ampak samo toliko, kolikor ima društvo stroškov zanje. (Predlog sprejet.)

Glede predloga tov. Godeca, da se naj člani, ki so že neprekinjeno 25 let pri društvu, počaste na poseben način, se bo posvetoval odbor.

Tov. predsednik predlaga, naj se izreče v "Slogi" in "Učit. Tovarišu" g. F. S. Seguli, župniku pri Sv. Roku ob Sotli, na primeren način zahvala za njegov članek v "Slogi". (Uvodni članek 4. štev. "Sloge" z dne 27. I. t. l.)

Prihodnji zborujemo v četrtek, dne 7. majnika 1911., v Mariboru. Pričakujemo mnogoštevilne udeležbe. Ti, ki še sedaj spijo, naj se zbudijo in pridejo, saj takrat bo že vse v cvetju.

Učiteljsko društvo za slovenjegraški okraj je imelo dne 2. sušca t. l. v slovenjegraški okoliški šoli svoj občni zbor. Udeležba je bila jako dobra, saj je bilo 80% vseh udov navzočih. Pozdrav predsednika je bil poziv, da se z vedno rastočo vneto oprijemljimo stanovske organizacije, ki nam pri smotrenem in vztrajnem delu mora priboriti udeležitev naših opravičenih zahtev.

Zanimivi so bili dopisi dežel. šolskega sveta o prireditvi različnih učnih tečajev, tako čebelarstva učnega tečaja na čebelarški šoli na Dunaju, tečaja o pouku gluhoonemih istotam i. dr., žalibog, da se jih ob vsi vedoželjnosti ne moremo udeležiti, ker nam primanjkuje gnotnih sredstev.

Prošnji mariborskih učiteljskihnikov za podporo njihove knjižnice se ugodil z zneskom 5 K; takisto se jim plača 1 iztis Učit. Tovariša.

Naše društvo pristopi tudi z enim deležem k štajerski učiteljski zadrugi. Poročilo tajnikovo, blagajničarke ter zastopnika učiteljskega v okraj. šolskem svetu se je vzelo z odobravanjem na vedenje in se jim izrekla zahvala in zaupanje društva.

Dosedanji odbor: I. Kaffou, predsednik. I. Barle, podpredsednik, A. Alt, tajnik, M. Vrečkova, blagajničarka, je bil z vzklikom zopet izvoljen.

Na sigurno snidenje na majniškem izletu dne 4. maja pri Smonkarju v Dovžah.

Savinjsko učiteljsko društvo zboruje v četrtek dne 16. t. m., ob 2. uri popoldne na Gomilskem. Dnevni red: 1. Naznanilo predsedstva, 2. Poročilo tajnika in blagajnika,

3. Volitev odbora. 4. Volitev delegatov za glavno skupščino "Zaveze". 5. Predlogi in nasveti. K mnogobrojni udeležbi vabi

R. Vrabl, t. č. predsednik.

Slovenjebistriško učiteljsko društvo je zborovalo v četrtek, 2. sušca, ob obilni udeležbi v Narodnem domu v Slov. Bistrici. Tovariš predsednik je presrečno pozdravil gosta g. I. Prekorška in zborovalce. Po ureditvi društvenih zadev je podal krasen sestavek tov. Brinarja:

"Naš položaj in kaj nam je storiti", v katerem govori o naših težnjah in opominja k združitvi, rekoč: "Kadar stanovanje ene hiše zadene velika nesreča se stisnejo in privijejo, drug k drugemu — in nam, ki nas družijo en krov — po nas padajo udarci od vseh strani — je treba ene tesne združitve, potreba enega srea, potreba medsebojne bratovske ljubezni. Pomoč je edino v nas samih."

"Quem dii odere — paedagogum fecere". Ta rek nam je pojasnjeval tov. Span. Podal nam je životopis Slovenca Matereza Vehovarja, ki je ustanovil l. 1849. v Trstu znameniti: Erziehungs und Handelsinstitut — dosegel mnogo, mnogo na polju vzgoje, a naposled zaradi prevelikega idealizma bedno končal v ječi.

"Hodimo vedno pot zdravega realizma", tako je končeval tov. Span svoje velezanimivo izvajanje.

G. Ivan Prekoršek nas je povedel v sfero podrobnega dela — narodne obrambe. Govoril je o smotrih Ciril-Metodove družbe in o delu zanje. Podal nam je mnogo in se poglobil v žitje in delo učitelja, zakar je žel odkrito in hvaležno odobravanje.

"Quem dii odere — paedagogum fecere". To je ob razstanku nehotelo trepetalo vsakemu v duši — toda ob pogledu na krasno grudo našo, na kateri že drhti nežen poljub one bajne deve — zorne pomladi — smo si predrugčili ta rek sledeče: Kogar učitelj — vzgojitelj ljubi in za kar napenja v delu svoje moči — pred tem se bodo tresli v doglednem času bogovi (in lopovi!).

Učiteljsko društvo za polit. okraj Ljutomer ima redno zborovanje v četrtek, dne 16. marca 1911, točno ob 10. uri predp. v Franc-Jozefovi šoli v Ljutomeru.

Vzpored. 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. "O važnosti življenjskega zavarovanja" in o "Učit. gospodarski in kreditni zadrugi v Celju" podava gospod A. Pesek. IV. Slučajnosti.

Upamo, da se udeležijo tega važnega zborovanja vsi p. n. člani in članice kakor tudi p. n. tovariši in tovarišice, ki še niso člani (članice).

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v nedeljo, dne 19. sušca t. l., ob pol-deseti uri dopoldan v šoli na Zidanem mostu po sledečem dnevnem redu:

1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Letno poročilo tajnikovo. 4. Poročilo blagajnikovo. 5. Volitev dveh pregledovalcev računov. 6. Volitev odbora. 7. Določitev društvenine za l. 1911. 8. Določitev knjig in časnikov, ki si jih društvo v l. 1911 naroči. 9. Poročilo zastopnika v okrajnem šolskem svetu. 10. Slučajnosti. Polnoštevilne udeležbe pričakuje zanesljivo odbor.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonošno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani. registrirana zadruga s omejenim jamstvom.

Promet do konca februarja K 57.343.65.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v pošt-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/2. 3. popoldne in vsako soboto od 6. — 7. zvečer.

Srednješolski vestnik.

**** Proforski glas o aferi Jare-Reisner.** "Jutro" piše: "Učiteljski Tovariš" prinaša o znani aferi Jare-Reisner, o kateri smo svoječasno obširneje poročali, daljši članek iz kroga srednješolskih profesorjev. Konec članka je zanimiv in resničnega upoštevanja vreden. Glasi se: "Slovenski profesorji" imamo svoje društvo. Dolžnost tega je, da brani tudi našo čast! V našem društvu ne sme biti mesta sirovežem, lažnikom in denunciantom! Dolžnost odbora "Društva slovenskih profesorjev" je, da prof. Jareca izključi iz društva, pa naj bo desetkrat poslanec! Grešil je proti svojemu stanovskemu tovarišu, pa mu za kruto žalitev neče dati zadostjenja, zato mora biti kaznovan!

Zato: Profesor Jare iz našega društva ven! — A kone pojde on, pa pojdemo mi. S takim človekom nečemo in ne smemo več biti člani enega društva, previsoko spoštujemo svoj stan in — sami sebe! — To je moška, odločna in samozvestna beseda, ki naj se čimprej uresniči!

**** Lov na slovenske abituriente.** Celo na Nemškem že pletejo mreže, v katere bi radi lovili slovenske abituriente. V Gladbachu imajo nekaj "Sekretariat sozialer Studentenarbeit", ki se obrača do znanih klerikalnih ljubljanskih gospodov, naj mu pošljejo naslove katoliških abiturientov ljubljanskih srednjih šol. Morajo čedne namene imeti ti katoliški možakarji v Gladbachu.

Politiški pregled.

*** Med krščanskimi socialci na Dunaju** poka vedno bolj. Minoli četrtek zvečer so imeli obrtniki shod, na katerem je posl. dr. Heilingen ostro napadal trgovskega ministra dr. Weiskirchnerja. Sklicevatelj shoda, predsednik zveze srednjega stanu Koroska je tudi nastopil ostro proti dr. Weiskirchnerju ter rekel, da so se trgovci in obrtniki svoj čas veselili, ko je dr. Weiskirchner postal trgovinski minister. Kaj je pa danes ta moč že storil za obrtni stan? Dva zakona imamo, ki nosita Weiskirchnerjevo ime: zakon o zapiranju trgovin in krošnjarski zakon. Ne za enega ne za drugega ne bo žel hvaležnosti. Vedno se je reklo, da treba malemu možu pomagati. Sedaj je pomagano dr. Weiskirchnerju, ki je bil čisto mal uradnik in je danes minister ter postane še bogve kaj. Tako se je Luegerjevo prerokovanje, da bo malemu možu pomagano, izpolnilo na Weiskirchnerju, ki mu je bilo res pomagano.

*** Petdesetletnico** svojega obstanka je dne 26. m. m. praznoval avstrijski državni zbor, ki je bil od cesarja prvič sklican dne 26. februarja leta 1861. V prvi poslanski zbornici so zastopali Slovence: Hermann za štajersko, dr. Toman, Derbič, Kromer, Wurzbach, Dežman in Brolih za Kranjsko, Črne in Gorjup za Goriško, v gosposki zbornici pa Miklošič in knezoškofje slovenskih pokrajin.

*** Češka razstava v Sofiji.** Pod protektoratom praške in sofijske trgovske zbornice priredijo letos v Sofiji češko razstavo, ki bo otvorena dne 30. julija. Razstava ima namen, da pomore uvozu v Bolgarsko češki industriji v poljedelskih strojih.

*** Prebivalstvo Bosne in Hercegovine.** Sedaj so znani oficialni podatki ljudskega štetja v Bosni in Hercegovini. Prebivalstvo anektiranih dežel šteje 1.839.000 duš. V zadnjih desetih letih je prirastek 20 odstotkov. Ta povišek je staviti na račun priseljevanja iz Avstro-Ogrske.

*** Preganjanje Čehov na Dunaju.** Dunajski magistrat je sklenil odpovedati v mestnih hišah stanovanje vsem strankam, ki so se priglasiše za češki ob. jezik. Krščansko-socialna pravilnost!

*** Ruska duma** je obravnavala vprašanje o dogodkih na ruskih univerzah. Prva interpelacija je prišla od desne strani glede štipendij, ki so jih baje študentje izročili revolucionarskemu komiteju, dalje glede tega, da se vrše na univerzah politični meetingi in da se sprejemajo na univerze politični zločinci. Okto-brist Temšev je utemeljeval interpelacijo. Dolžil je profesorje, da so krivi nereda in nemirov na univerzah, ker baje sami kršijo državni vseučiliški zakon. Oni sami vplivajo s svojim naziranjem na mladino. Čimprej se mladini oči odpro, tembolje zanje in za Rusijo. K debati se je priglasiło 54 govornikov.

*** Ženske pravice na Švedskem.** Ministrski svet je sklenil podati zbornici predlog o razširjenju ženskih pravic. Od l. 1901. so imele ženske pravice do vseh šolskih uradov. Sedaj naj imajo ženske popolno enakopravnost, le iz duhovske, vojaške in diplomatske službe so izključene.

Kulturno delo.

+ Skupščina "Slovenske Matice" se je vršila preteklo nedeljo v "Mestnem Domu" v Ljubljani. Udeležba je bila razmeroma dovolj velika. Predsednik dr. Ilesič je podal obširnejše poročilo kot predsednik, na kar je prišlo na vrsto tajniško poročilo, pri čemer se je sklenilo, da se odboru naloži, da do druge skupščine izpremeni pravila v kolikor je potrebno. Blagajnik Detela je podal blagajniško poročilo, ki kaže v splošnem 5512 K dobička. Zemljevid slovenske zemlje bo stal okrog 16.000 K in je treba, da dobimo odjemalcev. Matična hiša se prihodnje leto popravi. Nato se je vršila volitev novih članov. Volila se je večina od odbora predlaganih kandidatov. Pri slučajnostih je profesor Wester pojasnil pomen delavnega člana "Sl. Mat." prof. Pleteršnika in predlagal da ga Matica ob priliki 70letnice ime-njuje za častnega člana. Predlog je bil z aplav-zom sprejet. Pričujočemu prof. Pleteršniku so vsi iskreno čestitali. Na to je bila skupščina zaključena. Želeti je, da se zbudijo več in več zanimanja za naš največji kulturni zavod. Predsednik dr. Ilesič je poudarjal, da je vzrok naza-dovanju slovenske beletristike obrambno delo, politika in boj za kruh. To je res!

+ Iz odboro ve seje "Glasbene Matice" dne 27. februarja t. l. Predsednik dr. Ravnihar poroča, da glasbena šola v Celju dobro uspeva pod novim učiteljem Vil. Seifertom. V smislu tamošnje uredbe se je Seiferta ki je absolviran konservatorist konservatorija v Pragi, kot voditelja šole predlagalo v odboretev štajerskemu dež. šol. svetu. Prihodnji mesec pri-redi šola v Celju javno produkcijo svojih učen-cev. Enako produkcijo priredi meseca marca glasbena šola v Kranju, dočim je sklenila učiteljska konferenca na glasbeni šoli v Ljubljani, da se tu vrši javna produkcija sredi meseca maja. Glasom ustnega poročila je upati, da se na jesen zopet oživotvori glasbena šola v No-vem mestu. Anton Lajovic je odpovedal pouk v harmoniji za drugi tečaj, ker ima sodnijski izpit: nadomestoval ga bo koncertni vodja Hubad. Beti Nollijeva je volila "Glasbeni Ma-tiči" 100 K, kateri znesek je dedinja Ema Nollijeva izplačala brez odbitka kakih pristoj-nin. Izrekla se ji je imenom odbora zahvala. Pevski zbor je pri pogrebu zapel dve žalostinki Kmetska posojilnica za vrhniško okolico in Po-sojilnica v Žužemberku sta darovali vsaka po 50 K podpore. — Dne 26. februarja se je izvršila revizija in skontracija blagajnice ter sta preglednika izjavila, da sta našla vse v najlepšem redu. — Urednik "Novih akordov" dr. Gojmir Krek je brzojavno opustil svojo odsotnost na zadnjem koncertu, želeč uro naj-boljšega uspeha ter izražajoč željo, da bodi delo "Novih akordov" in "Glasbene Matice" vsikdar vzajemno. Odbor je po završenem kon-certu dr. Kreku brzojavno poročal, ter mu čes-tital na lepem uspehu njegovih skladb. — Društvo "Mladika" je odpovedala najemno po-godbo glede hiše v Gosposki ulici Odbor skle-ne, da se hišo za slične namene ponudi v na-jem potom časopisja. — Na šoli so se spriče-vala razdelila dne 1. marca, dočim se je prvi tečaj zaključil dne 28. februarja. Blagaj-nik dr. Krevel poroča o denarnem stanju ter materialnem uspehu zadnjega koncerta. Odbor sklene, da iz čistega dobička od zadnjega kon-certa dotira blagajnico pevskega zbora z zne-skom 200 K, dočim se 20% čistega dobička podari penzijskemu zakladu. — Nabava no-vega klavirja se odloži, ker tega razmere še ne dopuščajo. — Na poročilo predsednikovo reši odbor prošnje za oproščenje ukovine za drugi tečaj. Bilo je 93 prosilcev od teh se jih je žal, moglo oprostiti le 19 popolnoma, druge se je oprostito deloma, dočim se je zavrnilo 19 prošelj. Ob rešitvi prošelj se je odbor ozi-ral na potrebe prosilčeve, njegovo nadarjenost in pridnost. — Odbor sklene predložiti dežel-nemu odboru prošnjo za zvišanje redne pod-pore, odnosno v svrhu pokritja proračunjenega deficita za dovolitev izredne podpore. — Iz seje artističnega odbora poroča koncertni vodja Hubad, da je odsek sklenil predlagati, da se za prodajo natisnejo Oskarja Deva samospevi. — Učitelj Švikaršič na Koroskem je poslal do 30 koroških narodnih pesmi, stavljenih petero-glasno z izvirnim besedilom. Enako je poslal Ri-hard Orel, učitelj na Vipavskem do 70 na-rodnihi pesmi beneških (rezijskih) Slovencev z izvirnim besedilom. Oboje se pripravi za iz-dajo. Določil se vzpored prihodnjemu koncertu ki bo meseca marca v Ljubljani, in koncertu v Apatiji, dne 25. marca. Kalab, koncertni mojster slovenske filharmonije, se v šolskem letu 1911/12 nastavi za učitelja na goslih. Opomba uredništva: To poročilo objavljamo, kakor smo ga posneli po drugih listih. Nas "Gl. M." popolnoma ignorira, kakor da bi učiteljsvo ne imelo nobenih zaslug zanje. Upamo, da bo v bodoče drugače!

Učiteljski konvikt.

Letnina za l. 1911: P. n. gg. tovariši in tovarišice: Makso Baje, Justina Modic in Viljem Mazi, vsi iz Igavasi pri Ložu; Angela Sošakova iz Rakitne pri Borovnici; Ivan Paulšek in Makso Smole iz Rač na Štajerskem. Zivili! — Na Štajerskem plačujejo nekateri potom socialnega odseka, drugi pa ne tu ne tam. Na Primorskem smo poslali zadnji dan februarja položnice vsem šolskim vodstvom. Bomo videli, kakšen uspeh bo.

Slava cesarju Francu Jožefu I. Te krasne spevoigre, ki jo je naš tovariš-skladatelj Emil Adamič v proslavo cesarjeve vladarske šestdesetletnice z a š o l s k e s l a v n o s t i priredil in "Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta" poklonil, imamo še precej iztisov v zalogi. V tej res lepi spevoigri najdeš vsakovrstne pesmi in deklamacije patriotske in narodne vsebine, ki so najbolj pripravne za raznovrstne patriotske in druge šolske slav-nosti. Ta lepa knjiga je bogat vir, za razne narodne slavnosti in bi je ne smelo pogrešati v svoji knjižnici nobeno pevsko društvo. Prav tako je potrebna ta knjiga za vsako ljudsko in okrajno učiteljsko knjižnico. Pa ne samo zaradi vrednosti spevoigre same, ampak tudi zaradi imena našega tovariša-skladatelja, na katerega zremo z največjim ponosom, se mora ta spe-voigra razširiti po vseh šolah in društvi kri-žem naše domovine. Lahko trdimo, da je Emil Adamič dandanes najboljši slovenski skladatelj. Poglejmo si, kaj pišejo slovenski leposlovni listi o njegovih skladbah, ki so se pele pri zadnjem koncertu Glasbene Matice v Ljubljani. "Ljubljanski Zvon" pravi, da so Adamičevi mešani zbori "moderne kon-